

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJE

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 7. studeni 2018.

[Multimedia]

Ne ukradi

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Nastavljajući tumačenje Dekaloga, danas dolazimo do sedme riječi: „Ne ukradi“.

Slušajući ovu zapovijed odmah pomislimo na krađu i poštivanje tuđe imovine. Nema kulture u kojoj su krađa i pronevjera zakoniti; ljudi su vrlo osjetljivi na obranu posjeda.

Ali vrijedi se otvoriti širem tumačenju ove Riječi te promatrati temu posjedovanja dobara kroz prizmu kršćanske mudrosti.

U socijalnom nauku Crkve govori se o *općoj namjeni dobara*. Što to znači? Poslušajmo što se kaže u Katekizmu: „U početku je Bog zemlju i njezina blaga povjerio zajedničkom upravljanju čovječanstva, da se ono za nju brine, da njome svojim radom zagospodari i uživa njezine plodove“ (br. 2402). I još: „*Opća namjena dobara* ostaje prvenstvenom, makar promicanje općeg dobra zahtijeva poštivanje privatnog vlasništva, njegova prava i njegova vršenja“ (br. 2403). [1]

Providnost, međutim, nije organizirala svijet na „serijski“ način, postoje razlike, različiti uvjeti, različite kulture, pa se tako ljudi u životu mogu pobrinuti jedni za druge. Svijet je bogat dobrima zato da bi se svima osigurala primarna dobra. Ipak, mnogi žive u skandaloznom siromaštvu, a

dobra, koja se koriste bez ikakvih kriterija, u sve su gore stanju i propadaju. Ali svijet je samo jedan! Čovječanstvo je samo jedno! [2] Bogatstvo svijeta danas je u rukama manjine, malobrojnih, dok mnogi, većina grca u siromaštvu, štoviše u bijedi i patnji.

Ako postoji glad na zemlji, to nije zato što nema hrane! Štoviše, za potrebe tržišta ponekad se ide tako daleko da je se uništava, baca. Ono što nedostaje jest slobodno i dalekovidno poduzetništvo koje jamči odgovarajuću proizvodnju i počiva na solidarnosti, koje osigurava pravednu raspodjelu.

U Katekizmu se također kaže: „Služeći se stvorenim dobrima, čovjek mora izvanjske stvari što ih zakonito posjeduje držati ne samo kao svoje nego i kao zajedničke: u smislu da one mogu koristiti ne samo njemu, nego i drugima“ (br. 2404). Svako bogatstvo, da bi bilo dobro, mora imati društvenu dimenziju.

U toj perspektivi izlazi na vidjelo pozitivno i široko značenje zapovijedi „*ne ukradi*“. „Vlasništvo nad nekim dobrom čini njegova posjednika upraviteljem Providnosti“ (*isto*). Nitko nije apsolutni gospodar dobara, već upravitelj dobara. Posjedovanje je jedna *odgovornost*. „Ali ja imam svega u obilju...“ – to je odgovornost koju imaš. I svako dobro istrgnuto iz logike Božje Providnosti je izdano, izdano u svom najdubljem smislu.

Ono što ja zaista posjedujem je ono što znam darovati. Ovo je mjerilo kojim se procjenjuje kako upravljam bogatstvom, bilo u dobrom ili lošem smislu; ovo je jako važno: ono što ja zaista posjedujem je ono što znam darovati. Ako znam darovati, otvoren sam, tada sam bogat ne samo u onome što posjedujem, već i u velikodušnosti, velikodušnosti također kao dužnosti davanja bogatstva, tako da svi u njemu imaju udio. Ako ne uspijevam dati nešto to je zato što me ta stvar posjeduje, ima moć nada mnom i ja joj robujem. Posjedovanje dobara je prilika da ih se umnoži s kreativnošću i koristi ih se velikodušno i tako raste u ljubavi i slobodi.

Sâm Krist, premda je Bog, „nije se kao plijena držao svoje jednakosti s Bogom, nego sam sebe ‘oplijeni’“ (*Fil 2, 6-7*) i obogatio nas svojim siromaštvom (*usp. 2 Kor 8, 9*).

Dok se čovjek svim silama trudi *imati više*, Bog ga otkupljuje tako što postaje siromašan: taj Raspeti Čovjek platio je za sve neprocjenjivu otkupninu od strane Boga Oca, „bogata milosrđem“ (*Ef 2, 4, usp. Jak 5, 11*). Ono što nas čini bogatima nisu dobra nego ljubav. Toliko puta smo čuli ono što Božji narod kaže: „đavao ulazi kroz džepove“. Počinje se s ljubavlju prema novcu, težnjom za posjedovanjem; zatim dolazi ispraznost: „Ah, bogat sam i razmećem se svojim bogatstvom“; i, na kraju, nadutost i oholost. Ovo je način na koji đavao djeluje u nama. Ali vrata kroz koja ulazi su džepovi.

Draga braćo i sestre, Isus Krist nam još jednom otkriva puni smisao Svetoga pisma. „*Ne ukradi*“ znači: ljubi svojim dobrima, iskoristi sredstva kojima raspolažeš da ljubiš kako znaš. Tada tvoj život postaje dobar i posjedovanje postaje doista dar. Zato što život nije vrijeme posjedovanja,

nego ljubavi. Hvala vam!

[1] Usp. Enc. *Laudato si'*, 67: »Svaka zajednica može iz obilja koje joj nudi zemlja uzeti ono što joj treba za njezino preživljavanje, ali ona ima također dužnost štiti je i jamčiti kontinuitet njezine plodnosti za buduće naraštaje. U konačnici, „Jahvina je zemlja“ (Ps 24, 1), njemu pripada „zemlja i sve što je na njoj“ (Pnz 10, 14). Zato Bog odbacuje svaki zahtjev za apsolutnim vlasništvom: „Zemlja se ne smije prodati potpuno, jer zemlja pripada meni, dok ste vi samo stranci i gosti kod mene“« (Lev 25, 23).«

[2] Usp. sv. Pavao VI., Enc. *Populorum progressio*, 17: »No svaki je čovjek član društva: pripada čitavom čovječanstvu. Ne samo ovaj ili onaj čovjek, nego svi ljudi su pozvani na takvu puninu rasta. [...] Budući da smo baštinici prošlih generacija i korisnici rada naših suvremenika, mi imamo obaveze prema svima i ne možemo se osloboditi brige za one koji dolaze poslije nas da uvećaju krug ljudske obitelji. Univerzalna solidarnost koja je činjenica, za nas je ne samo dobrobit nego i dužnost«.